

Ungdomars berusningsdrickande –

Vem, var och med vilka?

Birgitta Ander

Sammanläggningsavhandling i socialt arbete

Ander, B., Abrahamsson, A., & Gerdner, A. (2015). Changing arenas of underage adolescent binge drinking in Swedish small towns. *Nordic Studies on Alcohol and Drugs*, 32(4), 427-442. (Publicerad)

Ander, B., Abrahamsson, A., & Bergnehr, D. (2017). 'It is ok to be drunk, but not too drunk': party socialising, drinking ideals, and learning trajectories in Swedish adolescent discourse on alcohol use. *Journal of Youth Studies*, 20(7), 841-854. (Publicerad)

Ander, B., Fransson, E., Bergnehr, D., & Gerdner, A.: Onset of substance use in early adolescence (Manuskript accepterat, *Journal of Social Work Practice in the Addictions*)

Ander, B., Bergnehr, D., Fransson, E., & Gerdner, A.: Where and with whom – contexts of 15 and 16-year-olds' drunkenness. (Manuskript under granskning för publicering)

Avhandlingens syfte

- **Avhandlingens huvudsyfte:** Att undersöka ungdomars berusningsdrickande och kontextuella faktorer som hänger samman med detta.
- **Artikel 1:** Studiens syfte är att utforska de olika arenornas roll för berusningsdrickande i mindre svenska samhällen samt vad dessa platser betyder för den unge ur ett platsrum och perspektiv.
- **Artikel 2:** Studiens syfte är att undersöka svenska tonåringars diskurs gällande bruk av alkohol. Vi undersöker hur svenska tonåringar berättigar festande och bruk av alkohol och analyserar de uppfattningar och ideal som framträder rörande socialisering, olika sorters partyn och alkoholkonsumtion

Syfte, forts

- **Artikel 3:** Studiens syfte är att undersöka debutåldern för substansbruk och prevalensen rörande substansbruk bland 13–14-åriga flickor och pojkar. Vidare undersöks faktorer som är associerade med tidig debut i bruk av tobak, användande av alkohol, berusningsdrickande och bruk av droger
- **Artikel 4:** Studiens syfte är att undersöka var och tillsammans med vem årskurs 9 elever berusar sig och att undersöka om det finns några skillnader mellan dem som använder olika arenor, rörande förmodad föräldratillåtelse för substansbruk, vänners substansbruk och rapporterade negativa konsekvenser i samband med berusning

AIM

The overall aim of this thesis is to investigate adolescents drinking to drunkenness and the contextual factors connected with this. The thesis is based on four studies:

- I. Explores the importance of places of adolescent drunkenness.
- II. Investigation of Swedish adolescents' discourse about alcohol.

III. Examination of age-of-early-onset in alcohol drinking and drunkenness.

IV. Analysis of where and together with whom and in which context 15-year olds in Sweden get drunk.

Ungdomar och alkohol

- Lägsta siffrorna för årskurs-9-elevers bruk av tobak, alkohol och narkotika sedan nationella drogvaneenkäterna startade 1971
- C:a 40 % av årskurs-9-eleverna hade druckit alkohol de senaste 12 månaderna
- Låga siffror eller markant lägre siffror också i ett europeiskt perspektiv

	Studie 1 Etnografiskt (kvalitativ)	Studie 2 Intervju-studie (kvalitativ)	Studie 3 LoRDIA (kvantitativ)	Studie 4 LoRDIA (kvantitativ)
Population	Berusnings- drickande ungdomar, 16 till 18 år (n=23)	Berusnings- drickande ungdomar, 16 till 18 år (n=23)	Två årskohorter av ungdomar med data upp till 13–14 år. Sample 1: 1790 Sample 2: 1460	Samma två årskohorter vid 15 års ålder. 1355 elever i åk 9
Design	Etnografisk ansats	Intervju-studie	Tvärsnitt	Tvärsnitt
Material	18 intervjuer, direkta observationer, enkäter, med mera	18 intervjuer	Enkätmaterial	Enkätmaterial
Analys- metod	Text-analys	Tematiska analyser	Oberoende t-test, korstabeller, multivariata logistiska regressionsmodeller	Korstabeller, chi-2, one- och two sample T- test

Artikel 1

- Ingången till studien var att undersöka olika utomhusplatsers betydelse för ungdomars berusningsdrickande och festande
- Utomhusplatser där ungdomar tidigare träffats visade sig vara öde
- Vanligast med fest i hemmen, utan närvarande vuxna
- Ytterdörr – symbol för kontroll och säkerhet, stänger också ute vuxenvärlden

Artikel 2

- Studien undersöker ungdomars erfarenheter av berusningsdrickande på fester.
- Festen ofta förknippad med positiva erfarenheter
- Berusningen möjliggjorde utlevelse
- Kontroll över berusningen viktig, visar på mognad
- Pinsamt med tappad kontroll - "Fjortis"

LoRDIA

- Longitudinal Research on Development In Adolescence
- Ett tvärvetenskapligt forskningsprogram som följer tonårsutvecklingen bland elever i fyra kommuner från årskurs 6/7 genom bland annat årliga enkäter (åk 7/8, åk 8/9, åk 9) och gymnasiets årskurs 2 (intervjuer och enkäter). Registerutdrag gällande betyg och frånvaro, föräldraenkäter, lärarskattningar

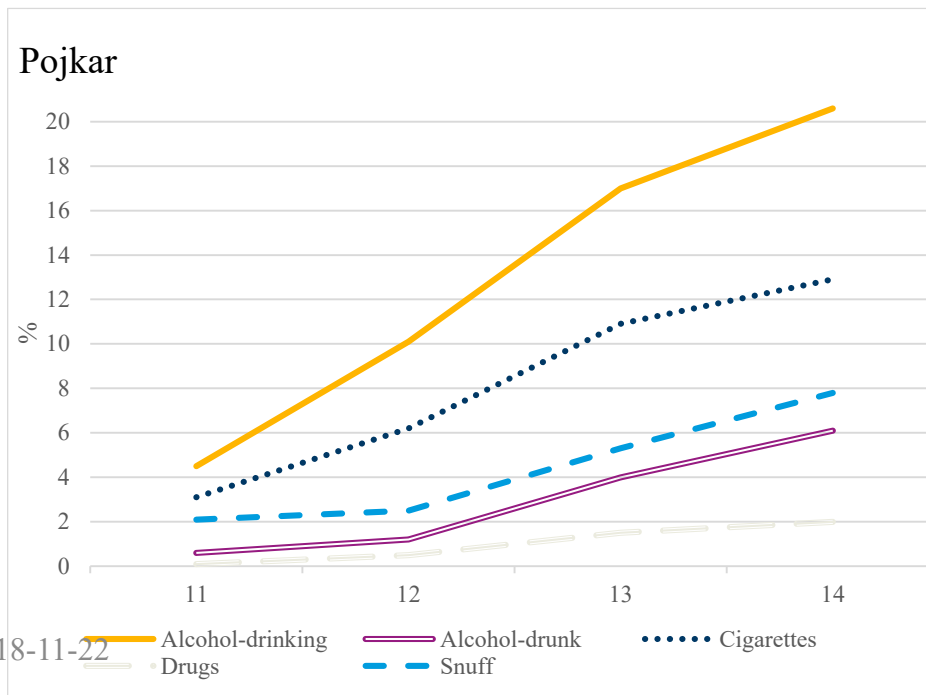
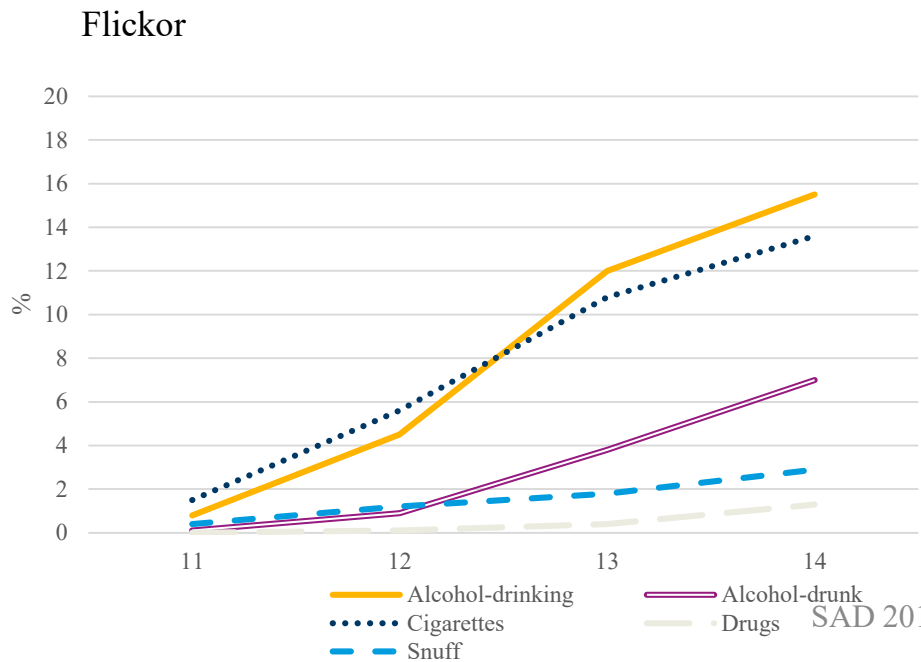
Artikel III

Vägen in: De första stegen...

Debut i bruk av olika substanser följs i LoRDIA. Visas här upp till 14 års ålder, dvs tidig debut för cigaretter och snus, alkoholdrickande (minst ett glas) och drickande till berusning, samt drogbruk (mest cannabis).

Fortfarande få som debuterar.

Få könsskillnader vid denna ålder: Pojkar har debuterat i att snusa och dricka alkohol något mer. Inga skillnader för cigaretter, berusningsdrickande eller droger.

Rangordning av prediktorer för tidig debut (t.o.m. 14 år)

- ❑ Av c:a 25 undersökta faktorer föll totalt 5 ut:
  - *Tillgänglighet* till respektive substans
  - Två biopsykologiska: *Nyhetssökande* och *beteendeproblem*
  - Två familjefaktorer: *Upplevda föräldranormer* ang. substanser, samt *familjekonflikter*
  - Två kamratfaktorer: *Ute på kvällarna* med kompisar, samt *kompisars substansbruk och beteendeproblem*

- ❑ Primära prediktorer
  - Tobak: Tillgänglighet
  - Alkoholdrickande: Upplevda föräldranormer
  - Berusningsdrickande: Beteendeproblem
  - Drogbruk: Beteendeproblem

- ❑ Kamratfaktorerna bidrar, men spelar fortfarande mindre roll än t.ex. familjefaktorerna. Ökar troligen sedan under tonåren.

Optimala regressionsmodeller, forward selection, med hög förklarad varians:

	Tobacco use		Alcohol use		Alcohol drunk		Drugs use	
	R ² = 0,52		R ² = 0,47		R ² = 0,51		R ² = 0,40	
	Step	OR	Step	OR	Step	OR	Step	OR
Availability of the substance (i.e. tobacco, alcohol or drug)	①	15.9	4	2.53	-	-	2	24.77
Novelty seeking	5	1.10	2	1.30	-	-	-	-
Delinquent behaviour	3	10.3	3	7.78	①	23.7	①	46.55
Parents perceived approval of use	2	5.6	①	10.51	2	8.67	-	-
Family conflict	-	-	-	-	3	1.28	-	-
Out with friends	4	1.33	5	1.22	-	-	-	-
Substance use & problem behaviour among peers	6	1.05	-	-	-	-	-	-

Avhandlingens bidrag till socialt arbete

- **När:** Viktigt särskilja tidiga och sena faser i adolescensen, ej jämföra aktuella åldersgruppen med äldre ungdomar
- **Vem:** multifaktoriella faktorer, delinkvens primär faktor vid berusning
- **Var:** platsen bör ses mer än enbart som en bakgrundsfaktor.
- **Med vilka:** tillsammans med kamrater i samma ålder, kamrater som lärt sig att berusningsdricka
- **Varför:** sociala medier, osäkerhet, tillgänglighet till hemmaarenor, ökad möjlighet till kontroll
- **Hur:** viktig ta del av ungdomars egna upplevelser av ruset

Relevans för det sociala arbetet

- Svårare för fältsekreterare och andra ungdomsarbetare att skapa kontakter om festen sker inomhus och skyddas av ytterdörrar. Behov av nya preventiva interventioner?
- Ungdomars kontroll och planering över berusningen är viktiga faktorer, hur/vem lär ungdomar att berusa sig?
- Multifaktoriella förklaringar av tidig debut i substansbruk, behov av att utveckla nya, flerfaktoriella interventioner

JÖNKÖPING UNIVERSITY